

výročie cezhraničnej
Biosférickej rezervácie
Východné Karpaty
Poľsko/Slovensko/Ukrajina
(1998 – 2023)

unesco
Biosférická rezervácia

INTEGROVANÝ ÚZEMNÝ ROZVOJ NP Poloniny/MBR Východné Karpaty na princípoch Smart Tourism Destination

3. zasadnutie Rady NP Poloniny / Snina, 31.8.2023

CIELE UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

17 cieľov udržateľného rozvoja (sustainable development goals) prijali všetky členské štáty OSN v roku 2015 so záväzkom posunúť svet vpred udržateľnejším spôsobom

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

TOURISM IMPACT MODEL

by
tourism 4.0

PRIORIZÁCIA INVESTIČNÝCH PROJEKTOV MŽP SR /Inštitút environmentálnej politiky

Zoznam schválených prioritizovaných projektov: <https://www.minzp.sk/iep/strategicke-materialy/priorizacia-investicnych-projektov-rezorte-ministerstva-zivotneho-prostredia-sr.html>

Priorizácia určuje postup pri posudzovaní investícií **s hodnotou vyššou ako 1 mil. EUR s DPH.**

- **Všeobecná priorizácia** určuje všeobecné princípy, ktorými by sa výber projektov mal riadiť a dokumenty, v ktorých sú tieto princípy ukotvené. Všeobecnou priorizáciou sa riadi výber priorit hlavne v oblastiach, ktoré nie sú detailnejšie spracované.
- **Environmentálne záťaž** sú prioritizované hlavne na základe údajov z podrobného geologického prieskumu životného prostredia. [Priorizovaný zoznam lokalít envirozáťaží](#). (XLSX, 38,91 kB)
- **Priority protipovodňových opatrení** vychádzajú z jestvujúcej priorizácie ukotvanej v Plánoch manažmentu povodňového rizika. [Priorizovaný zoznam oblastí ohrozených z hľadiska povodňového rizika](#). (XLSX, 110 kB)
- **Odvádzanie a čistenie odpadových vôd** prioritizuje výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v obciach a aglomeráciách na základe nákladových a environmentálnych kritérií. [Priorizovaný zoznam obcí a aglomerácií](#) (XLSX, 2,9 MB) s potrebou riešenia čistenia odpadových vôd. [Kalkulačka](#) (XLSX, 553 kB) môže užívateľovi pomôcť so stanovením priority v oblasti záujmu.

PRIORIZÁCIA INVESTIČNÝCH PROJEKTOV MŽP SR /Inštitút environmentálnej politiky

- **Zásobovanie pitnou vodou** určuje priority na základe Plánov rozvoja verejných vodovodov spolu s nákladovým kritériom. [Priorizovaný zoznam obcí s potrebou riešenia zásobovania pitnou vodou.](#) (XLSX, 1,74 MB)
- **Priority odpadového hospodárstva** vychádzajú z Programu odpadového hospodárstva a z dôvodu ich rôznorodosti nie sú ohodnotené.
- **Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny** prioritizuje oblasti na základe stupňa ochrany, ale aj iných faktorov tak, aby sa zlepšoval stav životného prostredia.
- V rámci **adaptácie na zmenu klímy** sú prioritizované všetky samosprávy na Slovensku podľa miery ohrozenia v kategóriách extrémne horúčavy, suchá a extrémne zrážky. [\(XLSX, 123 kB\)](#)
- Priority **mitigačných opatrení** sú určené na základe strategických dokumentov ako je Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR a Integrovaný národný energetický a klimatický plán Slovenska.

PRIORIZÁCIA INVESTIČNÝCH PROJEKTOV MŽP SR /Inštitút environmentálnej politiky

PROGRAM SLOVENSKO 2021 – 2027 schválený Európskou komisiou dňa 23.11.2022

Hlavné prvky návrhu Komisie na modernizovanú politiku súdržnosti:

Zameranie na kľúčové investičné priority, v ktorých má EÚ čo ponúknuť: Prevažná väčšina investícií z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu pôjde na **inovácie, podporu malých a stredných podnikov, digitálne technológie a modernizáciu priemyslu**. Venujú sa aj na **prechod na nízkouhlíkové, obehové hospodárstvo a boj proti zmene klímy** a plnenie Parížskej dohody.

AP inteligentných miest a regiónov na roky 2023-2026:

<https://www.smartcity.gov.sk/akcny-plan-imar-2023-2026/index.html>

https://www.smartcity.gov.sk/wp-content/uploads/2022/03/Sprievodca_web.pdf

Ďalšie info: <https://smartmobility.gov.sk>, <https://www.smartcity.gov.sk>

PRIPRAVOVANÉ INVESTIČNÉ PROJEKTY SPRÁVY NP POLONINY

NPP2301 Návštevnícke centrum Poloniny

NPP2302 Poloniny Digital Twin/Manažment údajov pre riadenie a rozvoj NP Poloniny

NPP2303 Poloniny Heritage+, Tourism Impact Model 4.0

NPP2304 Protipožiarna ochrana a odolnosť lesných ekosystémov a územia NP Poloniny

NPP2305 Udržateľná mobilita v NP Poloniny/MBR Východné Karpaty a dostupnosť významných bodov turistického záujmu, vrátane lokalít UNESCO

NPP2306 Inovatívne riešenia NP Poloniny/MBR Východné Karpaty (*Poloniny Ideathon*)

NPP2307 Výkup pozemkov (*realizované MŽP z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti Slovenska*)

PRIPRAVOVANÉ INVESTIČNÉ PROJEKTY SPRÁVY NP POLONINY

NPP2308 Rekonštrukcia horskej chaty a doplnenie mobiliáru na lokalite Grófske chyžky *(PD v procese zhotovenia)*

NPP2309 Zníženie energetickej náročnosti budovy a opatrenia na zmiernenie a prispôsobenie sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, Informačné stredisko Nová Sedlica *(PD v procese zhotovenia)*

NPP2310 Udržiavacie a rekonštrukčné práce - Terénna stanica Osadné *(PD v procese zhotovenia)*

NPP2311 Obnova tradičných a architektonických prvkov a rekonštrukcia terénnej stanice Ruské *(PD v procese zhotovenia)*

NPP2312 Rekonštrukcia/modernizácia/obnova ďalších prevádzkových budov, zníženie ich energetickej náročnosti, debarierizácia

NPP2313 Rekonštrukcia a/alebo budovanie infraštruktúry a poskytovanie služieb pre návštevníkov chránených území, najmä s cieľom ochrany biodiverzity a usmerňovania návštevnosti

PRIPRAVOVANÉ NEINVESTIČNÉ PROJEKTY SPRÁVY NP POLONINY

Bieščady a Poloniny bez bariér (Interreg Poľsko - Slovensko)

V spolupráci s Bieszczadzki Park Narodowy (partner)

Aktivity: Cezhraničná turistická infraštruktúra MBR Východné Karpaty, Spoločná ponuka MBR Východné Karpaty, Parky bez hraníc, parky pre všetkých, Budovanie kapacít pre manažment chránených území v MBR Východné Karpaty, Propagácia projektu

Viac informácií: <https://nppoloniny.sopsr.sk/narodne-parky-na-polsko-slovensko-ukrajinskom-pohranici-vnimaju-naliehavu-spolocensku-potrebu-byt-pristupnymi-aj-pre-telesne-hendikepovanych-a-nevidiacich-ci-slabo zrakovych-navstevnikov/>

Možnosť pripomienok do 8.9.2023 do 12:00, internetová prezentácia projektu 5.9.2023 o 13:00

PRIPRAVOVANÉ NEINVESTIČNÉ PROJEKTY SPRÁVY NP POLONINY

**Rozwój infrastruktury Szlaku Kultury Wołoskiej/Rozvoj infraštruktúry Trasa Valašskej Kultúry
(Interreg Poľsko - Slovensko)**

V spolupráci s Pro Carpathia (líder)

Aktivity: Rozvoj infraštruktúry Trasa Valašskej Kultúry, Karpatská kultúra známa i neznáma (publikácie, semináre, workshopy atď.), Zvyky a tradície Karpát (podujatia, workshopy, publikácie atď.), Zapojenie miestnej komunity do procesu manažmentu kultúrneho dedičstva - implementácia nového európskeho Bauhausu

Plánované aktivity za Správu NP Poloniny: realizácia objektu pôvodnej valchy v obci Príslop, realizácia Galérie monumentálnych sôch v spolupráci s GAS, kočovný salaš, valaská kultúra - výskum a digitalizácia, zmapovanie tradícií a zvykov, zdokumentovanie, cyklus remeselných workshopov, Iniciatívy zdola pre znovuoživenie valaskej kultúry

PRIPRAVOVANÉ NEINVESTIČNÉ PROJEKTY SPRÁVY NP POLONINY

Poloniny Ideathon

Súťažné podujatie zamerané na študentov stredných a vysokých škôl z východného Slovenska, ktorí v malých tímoch vytvárajú riešenia a navrhujú inovácie na skutočné výzvy. Aj za pomoci odborných mentorov a riešení z praxe, z ktorých sa môžu veľa naučiť.

Partneri: Technická univerzita Košice, Vodohospodárska výstavba š. p.

Témy: Ochrana a budúcnosť národného parku / Atraktívny národný park

Ciel'ová skupina: študenti

Termín: september - november 2023

Hackathon POLONINY NA TURE

PRIPRAVOVANÉ NEINVESTIČNÉ PROJEKTY SPRÁVY NP POLONINY

Program malých grantov „Poloniny pre všetkých“

Oprávnené územie NP Poloniny: k. ú. Nová Sedlica, Zboj, Uličské Krivé, Ulič, Kolbasov, Ruský Potok, Runina, Topoľa, Príslop, Jalová, Stakčín (vrátane vysídlených obcí nad VN Starina), Ubl'a, Brezovec, Ruská Volová, Klenová, Kalná Roztoka, Stakčínska Roztoka, Osadné, Hostovice, Parihuzovce a Pčoliné

Oprávnení žiadatelia: vlastníci a/alebo užívatelia pozemkov v NP Poloniny v uvedených k. ú., obce a nimi zriadené subjekty (napr. školy) v uvedených k. ú., NGO, cirkvi a ďalšie záujmové združenia z územia pôsobiace na území NP Poloniny

Priority: ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva, trvaloudržateľné využívanie územia

Oprávnená výška grantu: max. 3 000 EUR

INTEGROVANÝ ÚZEMNÝ ROZVOJ NP Poloniny/MBR Východné Karpaty na princípoch Smart Tourism Destination

Spolupráca s akademickým sektorom:

- Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta manažmentu – **stredisko odbornej prípravy (09/2023)**
- Technická univerzita v Košiciach, Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií, Fakulta elektrotechniky a informatiky (EDIH Cassovium) - **od 11/2023 bezplatné konzultácie k témam IoT, nízkoemisná doprava, prípadne ďalším**
- Slovenská technická univerzita v Bratislave – **ekologické stavby, krajinná architektúra od 10/2023**
- Technická univerzita vo Zvolene, katedra UNESCO – **valašská kultúra**
- Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta prevádzky, ekonomiky dopravy a spojov
- Univerzita Mateja Bella v Banskej Bystrici

INTEGROVANÝ ÚZEMNÝ ROZVOJ NP Poloniny/MBR Východné Karpaty na princípoch Smart Tourism Destination

Posilnenie činnosti Rady NP Poloniny - zriadenie pracovných skupín od 10/2023:

- spolupráca/koordinácia pri **legislatívnych otázkach**/aktualizácii/príprave strategických dokumentov (harmonizácia dokumentov SNPPD v nadväznosti na Program Slovensko 2021-2027 a IÚS PSK 2021-2027 + ďalších ako napr. Návštevný poriadok, Program starostlivosti o Národný park Poloniny na roky 2027 – 2036, Program starostlivosti o KBP na roky 2023 – 2042)
- spolupráca/koordinácia pri **rozvojových projektoch**

Aktuálne pripravujeme:

- zdefinovanie podmienok pre členstvo (motivačný list)
- rozpracovanie detailov jednotlivých investičných projektov pre následné prerokovanie/konzultáciu
- harmonogram stretnutí

Ďakujem za pozornosť 😊

Ing. Daniela Galandová

manažér pre rozvoj národného parku Poloniny

daniela.galandova@nppoloniny.sk, +421 910 568 943